

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΚΑΙΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ταχ. Δ/ση : Μέρλιν 5 (6^{ος} όροφος)
Τ.Κ. : 106 71, Αθήνα
Τηλ. : 2107546645
Email : diokitis.dam@minfin.gr

ΠΡΟΣ:
**Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
Εθνικής Οικονομίας και
Οικονομικών**

Θέμα: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5204/12.05.2026 ερώτηση του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με τίτλο «Εγκατάσταση mega φωτοβολταϊκών πάρκων στα πρώην λιγνιτωρυχεία της Δυτικής Μακεδονίας με οριστική δέσμευση 51.500 στρεμμάτων εύφορης και καλλιεργήσιμης γης».

Σχετ.: Ερώτηση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου με αρ. 5204/12.05.2026

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων και ειδικότερα το υποερώτημα 6 κατά το μέρος που αφορά στις αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΥ ΔΑΜ), σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα.

Η Δυτική Μακεδονία, ως περιοχή με πολυετή και μονόπλευρη εστίαση στη λιγνιτική δραστηριότητα, που αντιμετωπίζει τις κοινωνικοοικονομικές και περιβαλλοντικές συνέπειες που προκαλεί η παύση της δραστηριότητας αυτής, περιλαμβάνεται κατά προτεραιότητα στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς για την εξασφάλιση της οικονομικά και κοινωνικά δίκαιης μετάβασης και την ελαχιστοποίηση των συνεπειών αυτών μέσα από τη διαφοροποίηση του παραγωγικού της προτύπου για την δημιουργία νέων αξιών σε διαφορετικούς κλάδους και τομείς και όχι μόνο την υποστήριξη έργων στον τομέα ενέργειας.

Οι σχεδιασμοί αυτοί εντάσσονται στο ευρύτερο πλαίσιο που θέτουν ο «Ενεργειακός Χάρτης Πορείας για το 2050» και η «Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», καθώς και στις δεσμεύσεις που προκύπτουν από το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) και το Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ).

Πρόκειται για ένα ολιστικό μίγμα στοχευμένων παρεμβάσεων και μέτρων, που αξιοποιούν:

- ευρωπαϊκούς πόρους μέσω του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης (Πυλώνας 1, Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης - Πρόγραμμα ΕΣΠΑ ΔΑΜ και Πυλώνας 3 (ενότητα I.1 στη συνέχεια) - δανειακή διευκόλυνση των δημόσιων φορέων μέσω ΕΤΕπ (ενότητα I.2)) και
- πρόσθετους εθνικούς πόρους από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης μέσω του Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος ΔΑΜ-ΕΠΑ (ενότητα II).

Αναλυτικά:

I.1. Το **Πρόγραμμα «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027»** (ΠΔΑΜ) το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, περιλαμβάνεται στο ΕΣΠΑ 2021-2027 και υλοποιείται στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή, αποτελεί το βασικό αναπτυξιακό εργαλείο στήριξης των περιοχών που επηρεάζονται από τη διαδικασία απολιγνιτοποίησης και της παύσης χρήσης ορυκτών καυσίμων, με χωρική

εμβέλεια την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, τον Δήμο Μεγαλόπολης και όμορες περιοχές, την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και την Περιφέρεια Κρήτης. Αποσκοπεί στη διαμόρφωση ενός νέου, βιώσιμου και πολυδιάστατου παραγωγικού προτύπου για τις περιοχές μετάβασης.

Το Πρόγραμμα ΔΑΜ δεν περιορίζεται στη στήριξη ενεργειακών έργων, αλλά περιλαμβάνει ένα ολοκληρωμένο πλέγμα παρεμβάσεων για την αναδιάρθρωση και διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και της απασχόλησης, την αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την αποκατάσταση και επαναξιοποίηση των λιγνιτικών εκτάσεων, καθώς και δράσεις κοινωνικής συνοχής, βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης, πολιτισμού και τουρισμού, μέσω προτεραιοτήτων που αφορούν την επιχειρηματικότητα, την ενεργειακή μετάβαση, την κυκλική οικονομία, τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση και τις ολοκληρωμένες τοπικές παρεμβάσεις.

Το συνολικό ύψος των πόρων του Προγράμματος ανέρχεται σε 1,6 δις ευρώ.

Προς την **Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας**, έχουν εκδοθεί σαράντα (40) προσκλήσεις συνολικού ύψους της τάξης του 1 δις ευρώ, έναντι συνολικών προσκλήσεων ύψους περίπου 1,5 δις. ευρώ (στοιχεία Απριλίου 2026), ενός ευρύτατου φάσματος αναπτυξιακών παρεμβάσεων, όπως:

- δράσεις ενίσχυσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων και παραγωγικών επενδύσεων
- δράσεις για έρευνα, καινοτομία, τεχνολογικά πάρκα, θερμοκοιτίδες, clusters και ερευνητικές υποδομές
- δράσεις ενεργειακής μετάβασης, ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων, ενεργειακών κοινοτήτων, αποθήκευσης ενέργειας και καθαρών τεχνολογιών
- παρεμβάσεις αναπροσαρμογής χρήσεων γης και αποκατάστασης εδαφών στα λιγνιτικά πεδία
- δράσεις κατάρτισης, απασχόλησης, επανακατάρτισης και κοινωνικής στήριξης εργαζομένων, ανέργων και ευάλωτων ομάδων, καθώς και
- έργα βιώσιμης αστικής και αγροτικής ανάπτυξης και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παράλληλα, προγραμματίζεται η έκδοση νέων προσκλήσεων συνολικά του Προγράμματος ΔΑΜ, συνολικού ύψους άνω των 420 εκατ. ευρώ οι οποίες θα αφορούν σε:

- νέες δράσεις κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας
- δράσεις στήριξης κρίσιμων τεχνολογιών στρατηγικών τομέων (STEP)
- δράσεις προώθησης της αυτοαπασχόλησης και επιχειρηματικότητας ανέργων
- πρόγραμμα προεργασίας για 3.000 ανέργους νέους έως 30 ετών στις περιοχές ΔΑΜ
- δράσεις βιώσιμης κινητικότητας και ηλεκτροκίνησης
- ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για τη δίκαιη εργασιακή μετάβαση και την αναδιάρθρωση του παραγωγικού μοντέλου
- εστιασμένες δράσεις στήριξης της απασχόλησης και του ανθρώπινου δυναμικού
- δράσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων και καινοτομίας για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, καθώς και
- δράσεις ανάπτυξης του τουριστικού προϊόντος στις περιοχές παρέμβασης.

I.2. Στο πλαίσιο του Πυλώνα 3 του ΜΔΜ, μέσω της **Δανειακής Διευκόλυνσης των Δημόσιων Φορέων** (Public Sector Loan Facility, PSLF) με συνιστώσες: χαμηλότοκο δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, επιχορήγηση από την CINEA και εθνική συμμετοχή, έχουν εγκριθεί για τη χώρα δύο (2) δανειακές συμβάσεις επενδυτικών σχεδίων ύψους 314,44 εκ. ευρώ. Στόχο αποτελεί η κινητοποίηση ευρέως

φάσματος επενδύσεων των οντοτήτων του δημόσιου τομέα, προκειμένου οι δημόσιοι φορείς να μετριάσουν τις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της μετάβασης.

Ειδικότερα για την **Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας** έχουν συναφθεί δύο συμβάσεις επενδυτικών σχεδίων με ευρύτητα τομέων παρέμβασης, συνολικής δαπάνης 190,68 εκ. ευρώ.

Η πρώτη δανειακή Σύμβαση (Φεβρουάριος 2023) ύψους 80,7 εκ. ευρώ υλοποιείται και αφορά σε επενδυτικό σχέδιο δεκαπέντε (15) έργων των Δήμων και της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης:

- Ενεργειακή απόδοση (9 έργα)
- Περιφερειακή ανάπτυξη – Τουρισμός (2 έργα),
- Υγεία – Κοινωνικές Υποδομές (2 έργα),
- Μεταφορές (2 έργα)

Η δεύτερη δανειακή Σύμβαση (Ιανουάριος 2026), ύψους 110 εκ. ευρώ, αφορά στην υλοποίηση δεκαοχτώ (18) έργων, στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης, πλέον τεσσάρων (4) έργων που αφορούν στον τομέα Ενεργειακής απόδοσης:

- Αστική ανάπλαση (1 έργο),
- Εκπαίδευση (1 έργο),
- Μεταφορές (9 έργα).
- Υγεία – Κοινωνικές υποδομές (2 έργα)
- Ψηφιακή αναβάθμιση (1 έργο).

II. Πλέον των ανωτέρω, υλοποιείται το **Ειδικό Πρόγραμμα ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ)** στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), με στόχο την περαιτέρω υποστήριξη της Δίκαιης Μετάβασης και την άμβλυση των ανισοτήτων από τις συνέπειες της απολιγνιτοποίησης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και στις υπόλοιπες περιοχές μετάβασης (περιοχές ΕΣΔΙΜ).

Ο προϋπολογισμός του Ειδικού Προγράμματος ΔΑΜ (ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ), για την περίοδο 2021-2025, ανέρχεται σε 186,7 εκατ. ευρώ (πόροι από την κατανομή εσόδων από πλειστηριασμούς δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, άρθρο 52 του ν. 5140/2024 και πόροι από το ΕΠΑ).

Ειδικότερα, στη **Δυτική Μακεδονία** με τους πόρους του **ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ** στην προγραμματική περίοδο **2021-2025**, έχουν ενταχθεί έως τώρα 42 Πράξεις, συνολικού π/υ **57,7 εκατ. ευρώ** (στοιχεία Μαΐου).

Στον παρακάτω Πίνακα αποτυπώνονται, συνοπτικά, τα στοιχεία των έργων που έχουν υποβληθεί και η πορεία της αξιολόγησής τους:

ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ		Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας		
Δικαιούχοι	π/υ υποβληθέντων έργων (€)	Εντάξεις (€)	Ποσοστό (%)	Κατηγορίες έργων
Δήμοι Π.Ε. Κοζάνης	30.700.000	28.400.000	92,5	Έργα ύδρευσης και αποχέτευσης, αναπλάσεις πλατειών και κοινόχρηστων χώρων, ενεργειακές αναβαθμίσεις κτηρίων, αθλητικές εγκαταστάσεις, έργα κυκλικής οικονομίας, έργα ΑΠΕ και έργα πολιτισμού.
Δήμοι Π.Ε. Φλώρινας	12.200.000	6.900.000	56,5	
Δήμοι Π.Ε. Καστοριάς	11.700.000	11.700.000	100	
Δήμοι Π.Ε. Γρεβενών	6.000.000	6.000.000	100	

ΕΠ ΔΑΜ - ΕΠΑ		Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας		
Δικαιούχοι	π/υ υποβληθέντων έργων (€)	Εντάξεις (€)	Ποσοστό (%)	Κατηγορίες έργων
Λοιποί δικαιούχοι	37.500.000	4.700.000	12,5	Έργα υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, δημιουργίας αθλητικών εγκαταστάσεων, διαχείρισης απορριμμάτων, ανακύκλωσης, στήριξης ΜΜΕ, ενεργειακής αναβάθμισης και μελέτες ωρίμανσης έργων.
Σύνολα	98.100.000	57.700.000	70%	

Οι αναλήψεις Νομικών Δεσμεύσεων για 14 από τα 42 ενταγμένα έργα της Δυτικής Μακεδονίας, ανέρχονται σε 8,4 εκ. ευρώ και οι πληρωμές πλησιάζουν τα 3,16 εκ. ευρώ.

Κατά συνέπεια, το σχέδιο για τη Δυτική Μακεδονία το οποίο διαχειρίζεται η ΕΥ ΔΑΜ, όπως αποτυπώθηκε, προσβλέπει σε ένα ολοκληρωμένο παραγωγικό και κοινωνικό μετασχηματισμό της περιοχής, με στόχο τη δημιουργία ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου που συνδυάζει την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία, την απασχόληση, την κοινωνική συνοχή, την περιβαλλοντική αποκατάσταση και τη βιώσιμη αξιοποίηση των τοπικών πόρων.

Με εκτίμηση
Ο Διοικητής της ΕΥ ΔΑΜ
Πελοπίδας Καλλίρης